C/2024/3526

3.6.2024

Usnesení Rady a zástupců vlád členských států, zasedajících v Radě, o politice v oblasti práce s mládeží v Evropě posilující postavení mladých lidí

(C/2024/3526)

RADA EVROPSKÉ UNIE A ZÁSTUPCI VLÁD ČLENSKÝCH STÁTŮ, ZASEDAJÍCÍ V RADĚ,

PŘIPOMÍNAJÍCE:

1. Hodnoty Evropské unie zakotvené v článku 2 Smlouvy o Evropské unii (dále jen „Smlouva o EU“) ([1]).

2. Cíle čl. 165 odst. 2 a čl. 166 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva o fungování EU“), jimiž je podporovat rozvoj kvalitní práce s mládeží v Unii prostřednictvím společných opatření.

3. Články 21, 23 a 24 Listiny základních práv a článek 31 Úmluvy Organizace spojených národů o právech dítěte ([2]).

PŘIPOMÍNAJÍCE POLITICKÉ SOUVISLOSTI UVEDENÉ V PŘÍLOZE I, A ZEJMÉNA ŽE:

4. Zatímco práce s mládeží v celé Evropě má různé podoby a je spojována s různým vnímáním, tradicemi, zúčastněnými stranami a postupy, Evropská unie usiluje o systematický a udržitelný přístup k rozvoji práce s mládeží s cílem vytvořit příležitosti a optimální podmínky pro posílení postavení mladých lidí na úrovni jednotlivců, skupin a generací a zároveň o aktivní a důsledná opatření na ochranu proti vyloučení, nejistotě a deprivaci ([3]).

5. Ve Strategii Evropské unie pro mládež na období let 2019–2027 se uznává, že práce s mládeží hraje důležitou úlohu při posilování postavení mladých lidí ([4]). Doplňuje ji Evropská agenda práce s mládeží z roku 2020, která zavádí strategický rámec pro posilování a rozvoj kvality v oblasti práce s mládeží a pro uznávání práce s mládeží. Podpora rozvoje kvalitní práce s mládeží, zejména na místní úrovni, je jednou z priorit Evropské unie a jejích členských států.

6. Strategie EU pro práva dítěte uznává práva dětí na účast a zapojení se do her.

7. Jedním z hlavních závazků Evropské unie a jejích členských států je boj proti sociálnímu vyloučení. Sociální vyloučení zhoršuje životní podmínky občanů a oslabuje jejich schopnost vyjádřit názor ve společnosti a zapojit se do ní.

UZNÁVAJÍCE:

8. Společné úsilí Evropské unie prostřednictvím programu Erasmus+ a Evropského sboru solidarity o posílení sociální soudržnosti ([5]), podporu aktivní účasti a začleňování mladých lidí, podporu neformálního a informálního učení a o přispění ke zvýšení kvality systémů podpory činností v oblasti mládeže a schopností organizací občanské společnosti v oblasti mládeže v Evropské unii.

9. Příspěvek Evropské unie ke kvalitnímu rozvoji práce s mládeží prostřednictvím programů EU pro mládež, zejména prostřednictvím mobility pracovníků s mládeží a partnerství zaměřená na spolupráci, která rovněž podporují strategický rozvoj postupů, pedagogiky a nástrojů, dále prostřednictvím Evropské agendy práce s mládeží a činností v rámci strategických partnerství národních agentur zaměřených na spolupráci (SNAC) v rámci projektů „Europe Goes Local“ a „Democracy Reloading“, středisek zdrojů SALTO a dalších.

([1]) „Unie je založena na hodnotách úcty k lidské důstojnosti, svobody, demokracie, rovnosti, právního státu a dodržování lidských práv, včetně práv příslušníků menšin. Tyto hodnoty jsou společné členským státům ve společnosti vyznačující se pluralismem, nepřípustností diskriminace, tolerancí, spravedlností, solidaritou a rovností žen a mužů.“

([2]) Zejména právo na účast ve hře a oddechové činnosti zakotvené v článku 31 Úmluvy o právech dítěte a z něj vyplývající povinnost států, které jsou smluvními stranami úmluvy, toto právo uznávají a zabezpečují a „napomáhají k tomu, aby dětem byly poskytovány odpovídající a rovné možnosti v oblasti oddechové činnosti a využívání volného času.“

([3]) Přehled stávajících politických nástrojů, které přispěly k rozvoji tohoto systematického a udržitelného přístupu viz Schild, H., „Mapping Existing European Youth Policy Strategies on Youth work“ (Mapování stávajících strategií evropské politiky v oblasti práce s mládeží), publikace v oblasti mládeže vydaná pod záštitou belgického předsednictví Rady Evropské unie (2024), která je připojena k tomuto usnesení.

([4]) Kromě toho 11 evropských cílů v oblasti mládeže zohledňují názory mladých Evropanů na práci s mládeží, které jsou relevantní pro toto usnesení.

([5]) Ustanovení 1. bodu odůvodnění nařízení (EU) 2021/817.

10. První, druhou a třetí Evropskou konferenci o práci s mládeží a jejich závěrečná prohlášení, úsilí o posílení rozvoje a provádění kvalitní práce s mládeží v rámci Evropské agendy práce s mládeží prostřednictvím bonnského procesu ([6]), jakož i doplňkovost práce vykonávané Radou Evropy v souvislosti s prací s mládeží, jak je zdůrazněno ve Strategii EU pro mládež na období let 2019–2027.

BEROUCE NA VĚDOMÍ:

11. Myšlenky a názory mladých lidí na prostředky k posílení kompetencí pracovníků s mládeží pro práci s mladými lidmi, kteří mají omezené příležitosti, vyjádřené během belgické konference EU o mládeži konané ve dnech 2.–5. března 2024 v Gentu: mladí lidé zdůraznili význam podpory odborné práce s mládeží, uznávání práce s mládeží a neformálního učení a podpory inkluzivního prostoru. Podle nich toho lze dosáhnout prostřednictvím strukturálních investic a odborné přípravy pro pracovníky s mládeží a zároveň zajištěním budování kapacit a nepřetržitého dialogu mezi pracovníky s mládeží a zúčastněnými stranami, jako jsou pracovníci ve výchově a vzdělávání působící v oblasti neformálního a informálního vzdělávání. Mladí lidé dále zdůraznili, že klíčovými kroky k ochraně práv mladých lidí s omezenými příležitostmi a ke zlepšení informovanosti a kompetencí nezbytných k vytvoření inkluzivního a bezpečného prostoru pro mladé lidi jsou lepší přístup k možnostem financování na místní úrovni, participativní sestavování rozpočtu zaměřené na mladé lidi, poskytování zdrojů pro mobilní práci s mládeží a formální uznávání dobrovolné práce s mládeží.

12. Výsledky Evropské konference o práci s mládeží a demokracii na místní úrovni, která se konala ve dnech 20.–23. února 2024 v Bruselu, a její doporučení týkající se opatření uvedené v příloze IV tohoto usnesení. Na této konferenci bylo konstatováno, že „investováním do stabilní a dlouhodobé politiky v oblasti práce s mládeží na místní úrovni založené na intenzivním dialogu a účasti vytvářejí místní orgány konkrétní podmínky pro optimální rozvoj práce s mládeží na místní úrovni. Obce proto potřebují zastřešující rámec, který poskytne inspiraci pro vytvoření individuálně uzpůsobených místních podpůrných systémů. Členské státy by měly investovat do utváření tohoto rámce společně s místními subjekty v rámci celoevropské sítě“. Dále bylo zdůrazněno, že „je naléhavě nutné pokračovat v investicích do účinnějších a účelnějších postupů týkajících se začleňování, rovnosti, účasti, demokracie a rozmanitosti. Práce s mládeží na místní úrovni a politika v oblasti práce s mládeží na místní úrovni nabízejí jedinečnou příležitost pro promítnutí všech těchto lidských hodnot do konkrétních postupů“.

VÍTAJÍCE:

13. Čtvrtou Evropskou konferenci o práci s mládeží, která je plánována na květen až červen 2025 na Maltě a finančně podporována programem Erasmus+ (mládež).

ZDŮRAZŇUJÍCE, ŽE:

14. Mladí lidé nejsou homogenní skupinou, a proto se jejich různorodé identity, potřeby, zdroje, prostředí, z něhož pocházejí, životní situace a zájmy liší. Talent, síla, kreativita, angažovanost a odhodlání mladých lidí přispívají k prosperující a demokratické společnosti. Mladí lidé jsou jednou z hnacích sil společnosti a současně jsou nositeli práv jednotlivce a zprostředkovateli solidarity a změn. Mnoho mladých lidí prokázalo, že jsou velmi odolní, a neustále se aktivizují v souvislosti s otázkami, které je znepokojují, což přispívá k pozitivním změnám ve společnosti ([7]). Je třeba uznat jejich úlohu, umožnit jim v tomto ohledu pokračovat, podpořit je a posílit jejich postavení.

15. Mladí lidé v celé Evropské unii čelí měnící se a složité společnosti poznamenané řadou bezprecedentních událostí a výzev: globální klimatickou krizí, pandemií COVID-19, útočnou válkou Ruska proti Ukrajině, konfliktem na Blízkém východě a konflikty v jiných částech světa. Tyto okolnosti a jevy mají dopad na duševní zdraví a pohodu dětí a mladých lidí a v posledních letech hluboce poznamenaly i evropskou společnost, přičemž na ní zanechaly trvalé následky.

16. Inflace a zvýšení životních nákladů, které jsou důsledkem výše uvedených výzev, mají výrazný dopad na životní podmínky dětí a mladých lidí, což může následně vést k jejich chudobě a odrazovat je od dobrovolného zapojení do práce s mládeží a ztěžovat jim k ní přístup. Navíc vzhledem k tomu, že dezinformace, polarizace a oslabená důvěra v politiku mají dopad jak na názory dětí a mladých lidí, tak na jejich aktivní evropské občanství, je třeba oživit demokracii, a to zejména ochranou a vytvořením občanského prostoru. Kromě toho mohou různé migrační jevy přispívat mimo jiné k větší rozmanitosti v rámci evropské společnosti. Tento vývoj utváří společenské prostředí, které odhaluje nebo dále zdůrazňuje nerovnosti a ovlivňuje vnímání, angažovanost a postavení mladých lidí ve společnosti.

([6]) Bonnský proces je uvedený v Evropské agendě práce s mládeží jako proces, kterým se tato agend**a** provádí.
([7]) Strategie Evropské unie pro mládež na období let 2019–2027 (2018/C 456/01); Bod 17 závěrů Rady a zástupců vlád členských států, zasedajících v Radě, o sociálním rozměru udržitelné Evropy pro mládež (2023/C 185/06).

17. Práce s mládeží, která se nachází na pomezí kultury, rekreace a volného času, vzdělávání a učení a sociální práce ([8]), přispívá k podpoře a posílení postavení mladých lidí. Pomáhá jim orientovat se na cestě k samostatnosti a vymezit své postavení v rozvíjejícím se prostředí, poskytuje jim příležitosti zamyslet se nad výzvami a pomáhá jim činit rozhodnutí, která jsou pro ně nejvhodnější. Dále je prokázáno, že účast na činnostech v oblasti práce s mládeží je prospěšná pro duševní zdraví a pohodu mladých lidí: ti se cítí vzájemně propojeni a při řešení klíčových výzev, jimž naše společnost čelí, si vytvářejí pocit sounáležitosti, solidarity a jednoty ([9]). Práce s mládeží proto může mladým lidem nejen pomoci rozvíjet jejich schopnost čelit současným výzvám, ale také jim nabízí vzdělávací příležitosti a postupy, které jim pomohou stát se odolnějšími a lépe připravenými na novou a měnící se realitu ([10]).

VĚDOMI SI, ŽE:

18. Aby Evropa mohla posílit postavení mladých lidí, potřebuje k tomu emancipované, informované a angažované mladé občany, kteří věří v otevřenou, demokratickou a mírovou společnost založenou na solidaritě a dodržování lidských práv a zásad právního státu. Práce s mládeží může mladé lidi podpořit v tom, aby se odhodlaně a s nadšením podíleli na budování spravedlivé, otevřené a mírové společnosti. Vzhledem ke své přirozené povaze a preventivní síle, jakož i schopnosti přizpůsobit se měnícím se okolnostem, dokáže práce s mládeží reagovat na společenské výzvy a někdy jí je přidělena nápravná úloha. Díky své různorodosti a při odpovídající podpoře však může práce s mládeží mladým lidem zároveň nabídnout specifické, bezpečné, emancipační a jedinečné prostředí, v němž se mohou angažovat a navazovat kontakty.

19. Stále existují překážky, které znemožňují zapojení do činností v oblasti práce s mládeží, přičemž v posledních letech se tyto překážky staly ještě výraznějšími. Společenský tlak a změny životních podmínek navíc mají negativní vliv na angažovanost mladých lidí, představují zátěž pro práci s mládeží vykonávanou mimo jiné dobrovolníky a vedou ke vzniku nových forem dobrovolnické činnosti mladých lidí nebo k poptávce po takových formách.

20. Nedílnou součástí práce s mládeží je vytváření nezbytných předpokladů a prostoru pro mladé lidi k tomu, aby mohli v rámci práce s mládeží objevovat, experimentovat a užít si společného času, zejména formou zkušenostního učení, včetně her a dalších aktivit v rámci neformálního a informálního učení. V tomto ohledu je veřejný prostor organizován pro různé skupiny, které jej využívají a sdílejí za různými účely. Kromě toho mají mladí lidé s omezenými příležitostmi k veřejnému prostoru obvykle jiný vztah a jinou míru závislosti na něm ([11]), což vyžaduje přehodnocení způsobu jeho organizace. To si žádá další úvahu o podobě veřejného prostoru, včetně otázky, jak uspokojit potřeby a zvyklosti různých skupin, aby byly vytvořeny nezbytné předpoklady a prostory potřebné pro práci s mládeží.

21. Aby se práci s mládeží dostalo dalšího ocenění a uznání, je třeba, aby byl společenský dopad práce s mládeží – i na místní úrovni – viditelnější a konkrétnější. Uznávání práce s mládeží ve společnosti ([12]) zůstává v Evropě důležitou výzvou a je jedním z cílů Evropské agendy práce s mládeží. Navíc je třeba klást ještě větší důraz na uznávání dovedností a kompetencí získaných nebo rozvinutých v rámci práce s mládeží.

22. Aby práce s mládeží prosperovala, je třeba ji zařadit mezi priority na všech úrovních, od místní po regionální a celostátní úroveň až po evropskou a mezinárodní. Rozvoje kvalitní práce s mládeží lze dosáhnout cílenou politikou a podpůrnými opatřeními na všech úrovních a na základě odhodlaného a udržitelného přístupu. Každodennímu životu mladých lidí jsou nejblíže místní a regionální orgány a mládežnické organizace, jež při podpoře rozvoje kvalitní práce s mládeží sehrávají zásadní úlohu.

([8]) Williamson H., Coussée F., „Chapter 14 – Reflective trialogue: conclusions from the history project – 12 trilemmas for youth work", The history of youth work in Europe (Kapitola 14 – Reflektivní trialog: závěry z projektu o historii – 12 trilemat ohledně práce s mládeží, Historie práce s mládeží v Evropě), svazek 7, (partnerství mezi Evropskou komisí a Radou Evropy v oblasti mládeže, 2019), s. 193– 208.

([9]) Jak je uvedeno v závěrech Rady a zástupců vlád členských států o komplexním přístupu k duševnímu zdraví mladých lidí v Evropské unii (C/2023/1337), „významnou úlohu při podpoře duševní pohody mladých lidí a při předcházení problémům v oblasti duševního zdraví hraje zejména práce s mládeží."

([10]) K této problematice viz Williamson, H., „Taking stock – Where are we now, Youth Work in a Contemporary Europe" (Vyhodnocení – jak jsme na tom nyní, Práce s mládeží v současné Evropě) (říjen 2023), publikace v oblasti mládeže vydaná pod záštitou belgického předsednictví Rady Evropské unie (2024), která je připojena k tomuto usnesení.

([11]) M. Moris & M. Loopmans (2019) De-marginalizing youngsters in public space: critical youth workers and local municipalities in the struggle over public space in Belgium (Konec marginalizace mladých lidí ve veřejném prostoru: kriticky důležití pracovníci s mládeží a místní obce v boji o veřejný prostor v Belgii), Journal of Youth Studies, 22:5, 694–710.

([12]) Výklad v souladu se závěrečným prohlášením třetí Evropské konference o práci s mládeží – Ukazatele směru pro budoucnost, Bonn, 10. prosince 2020, s. 12–14.

SE V TOMTO OHLEDU SNAŽÍ ZABÝVAT ÚLOHOU PRÁCE S MLÁDEŽÍ V EVROPĚ POSILUJÍCÍ POSTAVENÍ MLADÝCH LIDÍ, TÍM, ŽE:

23. Dále rozvíjejí stávající politická opatření a stanovují parametry, které umožňují práci s mládeží vymezit se a přizpůsobit se tak, aby byla pro mladé lidi podporou v jejich úsilí o dosažení samostatnosti v nové realitě. Toho má být docíleno uplatňováním schopnosti jednat, zapojením a začleňováním, a to v kontextu optimálních životních podmínek, politické a občanské angažovanosti a pocitu sebeurčení.

24. Podporují rozvoj kvalitní práce s mládeží ([13]) a politiky v oblasti práce s mládeží na všech úrovních a přitom věnují náležitou pozornost místní úrovni, která je mladým lidem nejblíže.

25. Umožňují vytváření napomáhajícího prostředí ([14]), zejména spoluvytvářením tohoto prostředí společně s pracovníky s mládeží a mladými lidmi, s cílem zajistit, aby činnosti v oblasti práce s mládeží mohly být organizovány ve veřejném prostoru tak, aby to co nejvíce vyhovovalo potřebám mladých lidí.

26. Zajišťují rovný přístup k práci s mládeží pro všechny mladé lidi, mimo jiné prostřednictvím terénní práce s mládeží, například podporou sítí propojujících práci s mládeží a sociální práci, jakož i příslušné zúčastněné strany z dalších oblastí, které pracují s mladými lidmi s omezenými příležitostmi, a případně organizace, které je zastupují.

27. Zprostředkovává pracovníkům s mládeží vzdělávání, odbornou přípravu a učení, kompetence (tj. znalosti, dovednosti, hodnoty, postoje a kritické myšlení) a zdroje potřebné k podpoře schopnosti mladých lidí jednat, rozhodovat se a orientovat se v měnící se realitě.

28. Usnadňují a podporují nové formy dobrovolnické činnosti a občanské angažovanosti, ať už fyzické nebo online.

29. Podporují společenské ocenění a uznání práce s mládeží ([15]) v měnící se evropské společnosti.

VYZÝVAJÍ ČLENSKÉ STÁTY A EVROPSKOU KOMISI, ABY PŘI DODRŽENÍ ZÁSADY SUBSIDIARITY V RÁMCI SVÝCH PŘÍSLUŠNÝCH PRAVOMOCÍ A NA PŘÍSLUŠNÝCH ÚROVNÍCH:

30. Vedle širší politiky v oblasti mládeže rozvíjely nebo případně dále podporovaly komplexní politiku v oblasti práce s mládeží, a to prostřednictvím obsáhlých rámců a udržitelných mechanismů podpory a financování pro rozvoj kvalitní práce s mládeží a s ohledem na stávající realitu a subjekty v oblasti práce s mládeží a na nové, experimentálnější a inovativnější postupy v téže oblasti. Tato politika v oblasti práce s mládeží by měla vycházet ze stávajících politických iniciativ týkajících se této oblasti, měla by být založena na důkazech a poznatcích a měla by být dále rozvíjena v úzké spolupráci se společenstvím praxe zabývajícím se prací s mládeží.

31. Podporovaly rozvoj, provádění, hodnocení a propagaci kvalitní práce s mládeží na všech úrovních, a to s náležitou pozorností věnovanou místní úrovni, a nadále podporovaly posilování rozvoje, provádění a hodnocení kvalitní práce s mládeží, zejména v rámci Evropské agendy práce s mládeží, je-li to vhodné.

32. Využívaly intersekcionalitu jako prostředek k identifikaci a pochopení překážek a výzev, jimž mladí lidé, zejména ti s omezenými příležitostmi, čelí v přístupu k práci s mládeží, a přijaly opatření k jejich překonání. Tato politická opatření a kroky by měly být preventivní povahy a zároveň by měly reagovat na rozmanitou škálu identit, překážek a problémů mladých lidí.

33. Zprostředkovávaly a podporovaly informace uzpůsobené mladým lidem týkající se kvalitní práce s mládeží a rovného přístupu mladých lidí ke kvalitní práci s mládeží. Prostřednictvím činností v oblasti práce s mládeží dále zajistily, aby mladí lidé měli rovný přístup ke kvalitním informacím o svých právech, povinnostech a příležitostech a aby pro ně byly tyto informace přínosem.

34. Usnadňovaly a podporovaly nové a inovativní formy dobrovolnické činnosti a občanské angažovanosti, ať už fyzické či virtuální, a pro tyto nové formy práce s mládeží poskytovaly zdroje, prostor a další formy podpory.

35. Pokračovaly v úsilí o usnadnění, vytvoření, spoluvytváření a pokud možno o společné řízení napomáhajícího prostředí, které je nezbytné k zajištění toho, aby bylo možné organizovat činnosti v oblasti práce s mládeží ve veřejném prostoru způsobem, který je pro jejich příjemce nejvhodnější, a to především prostřednictvím:

([13]) Jak je popsáno v příloze tohoto usnesení s názvem „Popisy“.
([14]) Jak je popsáno v příloze tohoto usnesení s názvem „Popisy“.
([15]) Jak je popsáno v příloze tohoto usnesení s názvem „Popisy“.

a) Zapojení mladých lidí do organizace veřejného prostoru, tedy využitím inkluzivní perspektivy mládeže při organizaci veřejného prostoru s cílem umožnit vytvoření napomáhajícího prostředí pro práci s mládeží a vytvoření a ochranu občanského prostoru.

b) Dalšího vytváření nebo podpory fyzicky i virtuálně dostupných prostor určených pro sdružování mladých lidí, v nichž lze činnosti práce s mládeží realizovat a propagovat.

c) Oživení zkušenostního učení, včetně her formou sdružování („la vie associative“ ([16])) v rámci práce s mládeží. Toho lze dosáhnout vytvořením kultury „užitečné hravosti“ s cílem uznat a zdůraznit zkušenostní učení, včetně her jako prostředku neformálního nebo informálního učení přispívajícího k posílení sebedůvěry mladých lidí ve společenském prostoru a k rozvoji jejich tvořivosti a sociálních kompetencí. To následně přispívá k celoživotnímu učení a učení „v celé šíři života“ a schopnosti orientovat se v různých sociálních kontextech.

d) Vytváření participativní kultury za pomocí metod, které jsou přizpůsobeny daným záležitostem, zapojeným mládežnickým skupinám a kontextu, v němž k participaci dochází.

36. Usilovaly o perspektivu vycházející z přístupu zdola nahoru tím, že umožní, aby místní poznatky, zkušenosti a praxe v oblasti organizace práce s mládeží na místní úrovni byly zdrojem informací na evropské úrovni. Toho lze ve vhodných případech dosáhnout tím, že budou obcím a jiným místním nebo regionálním orgánům poskytnuty zdroje, kanály a platformy pro výměnu informací, které jim umožní poznat evropskou identitu, spolupracovat a obohatit místní úroveň o evropský rozměr, například v rámci stávajících programů EU, nebo posílením víceúrovňové správy.

37. Zintenzivnily úsilí o vytvoření rovných podmínek pro pracovníky s mládeží v celé Evropě s cílem sladit vzdělávání a odbornou přípravu pracovníků s mládeží napříč Evropskou unií, a to v zájmu stanovení profilů a případně kompetencí zahrnujících znalosti, postoje, dovednosti, hodnoty a kritické porozumění, které jsou nezbytné pro poskytování kvalitní práce s mládeží. Tohoto společného porozumění by mohlo být dosaženo na základě výměny osvědčených postupů v rámci celé Evropské unie a mělo by zohledňovat stávající rámce kompetencí a nástroje hodnocení, jako je Evropská strategie odborné přípravy v oblasti práce s mládeží, portfolio týkající se práce s mládeží a pas mládeže („Youth Pass“).

38. Podporovaly vzdělávání a odbornou přípravu dobrovolníků a placených pracovníků s mládeží, zejména tím, že pokročí v provádění závěrů Rady o vzdělávání a odborné přípravě pracovníků s mládeží, o inteligentní práci s mládeží a o digitální práci s mládeží. Zasadily se mimo jiné i o další uznávání a validaci práce s mládeží tím, že podpoří vzdělávání, odbornou přípravu a kariérní vyhlídky a možnosti pracovníků s mládeží, a poskytovaly informace o dostupných možnostech odborné přípravy a sdílely je.

39. Poskytly další uznání práci s mládeží jako prostředku, který mladým lidem pomáhá při jejich přechodu do dospělosti a k samostatnosti, a přitom uznaly, že má zásadní dopad na příjemce práce s mládeží, který si zaslouží větší propagaci.

40. Poukázaly na to, že práce s mládeží je hybnou silou začleňování, a to prostřednictvím podněcování, podpory, dokumentování a prezentace rozmanitosti práce s mládeží a jejích účastníků, přičemž bude zohledněna skutečnost, že mladí lidé nejsou homogenní skupinou, a proto se jejich různorodé identity, potřeby, zdroje, prostředí, z něhož pocházejí, životní situace a zájmy liší.

41. Vytvořily podmínky, které organizacím občanské společnosti na všech příslušných úrovních umožní více se zapojit do spolupráce na úrovni EU, a tím dostat práci s mládeží více do popředí zájmu, zlepšit příležitosti pro mladé lidi a posílit kvalitu a inovace v rámci práce s mládeží na všech úrovních.

42. Poskytovaly informace o příslušných projektech SNAC, koordinovaly je a využívaly jejich výsledků a případně je začlenily do plánů politik.

([16]) Pojem „la vie associative“ viz Williamson, H., „Taking stock – Where are we now, Youth Work in a Contemporary Europe“ (Vyhodnocení – jak jsme na tom nyní, Práce s mládeží v současné Evropě) (říjen 2023), s. 111 a násl.

43. Provedly výzkum, případně v něm pokračovaly, a společně s příslušnými subjekty shromažďovaly rozčleněná data o příjemcích práce s mládeží, pracovnících s mládeží a o udržitelnosti, dopadu a dostupnosti práce s mládeží. Ve spolupráci s tvůrci politik, pracovníky s mládeží, jakož i s mladými lidmi a výzkumnými pracovníky v oblasti práce s mládeží prozkoumaly způsoby a vyvinuly prostředky k měření vnitřních i vnějších výsledků příjemců práce s mládeží a dopadu na ně prostřednictvím kvantitativních a kvalitativních výzkumných metod. Pracovníci s mládeží se tak budou moci zamyslet nad svou prací a prezentovat výsledky a dopad své činnosti.

VYZÝVAJÍ ČLENSKÉ STÁTY, ABY NA PŘÍSLUŠNÝCH ÚROVNÍCH A S NÁLEŽITÝM OHLEDEM NA SVOU KONKRÉTNÍ VNITROSTÁTNÍ SITUACI:

44. Podporovaly místní orgány při poskytování informací a při vytváření optimálních podmínek týkajících se politiky, zdrojů a zapojení v oblasti práce s mládeží na ostatních úrovních.

45. Zajistily nezávislost práce s mládeží a začlenily ji do dalších příslušných odvětví, čímž se zaručí rozmanitost a kvalita práce s mládeží v zájmu podpory mladých lidí při jejich přechodu do dospělosti v měnící se době.

46. Usnadňovaly nebo vytvářely příznivé podmínky pro mladé lidi, ať už pocházející z jakéhokoli prostředí, aby se mohli podílet na podobě veřejného prostoru a prostředí, ve kterém žijí.

47. Zvážily poskytování podpory pracovním prostorům pro mládež, například prostřednictvím dlouhodobého a stabilního financování, a infrastruktury zahrnující vnitřní i venkovní zařízení v rámci veřejného prostoru.

48. Podporovaly vytváření a využívání fyzických a virtuálních prostorů pro práci s mládeží, jež nesou značku kvality, a spolupráci s příslušnými institucemi, jako je Rada Evropy a její značka kvality pro mládežnická střediska.

49. Prosazovaly zkušenostní učení, a to včetně her jako metody neformálního a informálního učení v rámci běžné nabídky práce s mládeží jako prostředku k rozvoji životních dovedností příjemců práce s mládeží.

50. Investovaly do budování většího počtu partnerství mezi odvětvím práce s mládeží a dalšími odvětvími s cílem posílit kapacitu společenství praxe zabývajícího se prací s mládeží, pokud jde o prosazování zájmů, a dosáhnout širšího uznání přínosu práce s mládeží pro životy mladých lidí.

51. Prováděly, usnadňovaly a podporovaly dlouhodobý výzkum založený na důkazech o dopadu práce s mládeží na mladé lidi a společnost.

52. Dále podporovaly správní orgány v oblasti práce s mládeží při koncepci a provádění politik a opatření v této oblasti.

53. Zprostředkovávaly a usilovaly o zjednodušené administrativní postupy pro organizace pro práci s mládeží.

54. Usnadňovaly a podněcovaly inovace v rámci společenství praxe zabývajícího se prací s mládeží.

VYZÝVAJÍ EVROPSKOU KOMISI, ABY V SOULADU SE ZÁSADOU SUBSIDIARITY:

55. Kladla větší důraz na rozvoj politiky v oblasti práce s mládeží a vybízela členské státy, aby ve vhodných případech do svých vnitrostátních politik a programů zaměřených na mládež výslovně začlenily rozměr práce s mládeží, a to tak, že usnadní výměnu osvědčených postupů a budování kapacit pracovníků s mládeží, mladých lidí a organizací pro práci s mládeží, jakož i tvůrců politik v oblasti mládeže, zejména prostřednictvím programů EU pro mládež.

56. Dále podporovala synergie mezi strategií EU pro mládež, včetně 11 evropských cílů v oblasti mládeže, Evropskou agendou práce s mládeží a programy EU pro mládež.

57. Prozkoumala možnost vytvoření zvláštních opatření pro experimentování s politikou v rámci programů EU pro mládež, která by členským státům umožnila navázat strategická partnerství zaměřená na rozvoj kvalitní práce s mládeží.

58. V rámci příslušných iniciativ, jako je Nový evropský Bauhaus, poskytovala podporu nebo nadále podporovala a motivovala k přetváření veřejného prostoru tak, aby byl uzpůsoben mladým lidem a práci s mládeží.

59. Prozkoumala možnost vytvoření silného propojení iniciativy Nový evropský Bauhaus s prostorem pro práci s mládeží tím, že do této iniciativy zahrne perspektivu mládeže, a začlenila Nový evropský Bauhaus do možností financování ze strany EU s cílem zajistit udržitelné přístupy k vytváření napomáhajícího prostředí.

60. Zdůraznila úlohu práce s mládeží v rámci ekologické a digitální transformace a při řešení demografických výzev a vytvořila vazby mezi prací s mládeží a dalšími oblastmi zájmu mladých lidí, jako je klima, digitalizace a zaměstnanost.

61. Podporovala výměnu informací a spolupráci mezi koordinátorkou EU pro mládež a koordinátorkou Evropské komise pro práva dítěte, jakož i dalšími příslušnými koordinátory Evropské komise za účelem zviditelnění práce s mládeží v rámci politik EU.

62. Ve spolupráci s partnerstvím EU a Rady Evropy v oblasti mládeže mezi Evropskou komisí a Radou Evropy a dalšími zúčastněnými stranami v oblasti práce s mládeží na evropské úrovni, jako jsou organizace občanské společnosti, zvážila možné způsoby, jak posoudit možnost zavedení evropského mechanismu uznávání práce s mládeží nebo pokynů pro její validaci na základě systematických a strukturovaných následných opatření v kombinaci s vlastním a externím hodnocením a vhodné struktury řízení v rámci partnerství EU a Rady Evropy v oblasti mládeže.

63. Zajistila kontinuitu poznatků o práci s mládeží sdílením osvědčených postupů, zejména prostřednictvím specializovaných sítí nebo online nástrojů, jako je partnerství v oblasti mládeže mezi Evropskou komisí a Radou Evropy, portál wiki zaměřený na mládež („the Youth Wiki"), Evropský portál pro mládež, střediska zdrojů SALTO, síť RAY a Evropské centrum znalostí pro politiku mládeže, nebo jiných příslušných nástrojů, a zaručila zviditelnění těchto sítí a nástrojů.

64. Začlenila budoucí konference o práci s mládeží do programů EU pro mládež, a to strukturálním způsobem.

65. Zvýšila informovanost o programech EU pro mládež a usnadnila k nim přístup, zejména prostřednictvím přístupných formátů, které zvyšují atraktivitu těchto programů a zjednodušují pravidla pro výpočet nákladů i administrativní pravidla.

66. Zajistila odpovídající podporu ze strany EU pro činnosti v oblasti práce s mládeží, především tím, že financování ze strany EU, například prostřednictvím stávajících programů EU pro mládež, včetně jejich podmínek a postupů, zjednoduší a učiní jej atraktivnějším a snadněji dostupným pro zúčastněné strany v oblasti práce s mládeží na vnitrostátní, regionální a zejména místní úrovni, a to hlavně využitím mikropřístupu a umožněním experimentování. Rovněž zlepšila šíření informací o dostupných možnostech financování.

67. V případě potřeby posílila spolupráci mezi EU a Radou Evropy skrze partnerství v oblasti mládeže mezi Evropskou komisí a Radou Evropy v zájmu další podpory provádění Evropské agendy práce s mládeží prostřednictvím shromažďování znalostí a důkazů a rozvoje nástrojů odborné přípravy. Toho by se mohlo dosáhnout například:

a) Tím, že uvedené partnerství zváží koordinované a strukturální investice do rozvoje bonnského procesu a zajistí synergie a propojení mezi partnerstvím a dalšími subjekty, které přispívají k bonnskému procesu a podporují jej.

b) Investováním do rozvoje kvalitní práce s mládeží určením potřebných udržitelných struktur a zdrojů, případně vytvořením společného chápání konceptu kvalitní práce s mládeží na základě přístupu založeného na důkazech, zřízením sítě různých zúčastněných stran a zajištěním smysluplné spolupráce mezi nimi, posílením synergií a pomocí při přijímání koordinovaného přístupu ke vzdělávání a odborné přípravě placených i dobrovolných pracovníků s mládeží.

c) Podporou intenzivnější spolupráce prostřednictvím větší interakce mezi pracovníky s mládeží a odborníky z různých relevantních oblastí, čímž se rozšíří spektrum činností v oblasti práce s mládeží a podpoří se inovativní postupy.

d) Zavedením podpůrných opatření na posílení a zkvalitnění práce s mládeží jakožto prostředku zajišťujícího demokratickou angažovanost a aktivní účast mladých lidí.

e) Aktivním zapojením pracovníků s mládeží do rozvoje kvalitní práce s mládeží v rámci Evropské agendy práce s mládeží, ve spolupráci se školiteli, pracovníky ve výchově a vzdělávání a výzkumnými pracovníky.

f) Prozkoumáním způsobů monitorování rozvoje kvalitní práce s mládeží po celé Evropě na základě vytvoření indexu pokroku dosaženého v oblasti kvality práce s mládeží.

VYZÝVAJÍ SPOLEČENSTVÍ PRAXE ZABÝVAJÍCÍ SE PRACÍ S MLÁDEŽÍ, ABY:

68. Dále podporovalo zapojení mladých lidí do společnosti.

69. Zajistilo poskytování informací uzpůsobené mladým lidem a rovný a bezpečný přístup k činnostem v oblasti práce s mládeží a účast na nich.

70. Vytvářelo napomáhající prostředí pro rozvoj kvalitní práce s mládeží a její uznávání a vedlo dialog se všemi příslušnými partnery za účelem optimalizace veřejného prostoru, v němž práce s mládeží probíhá, ve prospěch mladých lidí.

71. Zvyšovalo povědomí o tom, že je třeba neustále zlepšovat zdroje a kompetence pracovníků s mládeží ([17]), a rozvíjelo mentorské programy a programy odborné přípravy pro budoucí pracovníky s mládeží a pracovníky, kteří již v této oblasti působí.

72. Zvyšovalo povědomí organizací pro práci s mládeží a pracovníků s mládeží o významu jejich přínosu v otázkách souvisejících s politikou a podporovalo je v získávání kompetencí potřebných k realizaci tohoto přínosu.

73. Se dále snažilo umožnit pracovníkům s mládeží investovat do inovací a zdůraznilo, že jednou z možných cest k inovacím je mezinárodní praxe získaná například prostřednictvím účasti v programu Erasmus+ a Evropském sboru solidarity.

74. Podporovalo uznávání práce s mládeží ve společnosti, usilovalo o odstranění překážek, které tomuto uznávání brání, a pokračovalo v investicích do partnerství s dalšími relevantními oblastmi politiky, jako jsou zdraví a osobní pohoda, životní prostředí a klima, vzdělávání a odborná příprava, mezinárodní spolupráce a evropské hodnoty, zaměstnanost a začleňování, jakož i s místními a regionálními orgány a zúčastněnými stranami, aby společenství jakožto sociální partner upevnilo postavení práce s mládeží.

75. Posílilo a vybudovalo sítě organizací pro práci s mládeží s cílem podpořit spolupráci a koordinaci při rozvoji kvalitní práce s mládeží, větší interakci a spolupráci s dalšími subjekty v oblasti práce s mládeží, zejména s místními a regionálními orgány, a také intenzivnější koordinaci a spolupráci v rámci společenství praxe za účelem vytvoření odolného ekosystému práce s mládeží.

76. Dále investovalo do provádění Evropské agendy práce s mládeží a do účasti na budoucích konferencích o práci s mládeží jakožto prostředku k dalšímu rozvoji kvalitní práce s mládeží na všech úrovních.

VYZÝVAJÍ VŠECHNY SUBJEKTY ZAPOJENÉ DO ČINNOSTÍ EVROPSKÉ SPOLUPRÁCE V OBLASTI MLÁDEŽE ([18]), ABY USILOVALY O:

77. Vytvoření synergií, navázání spolupráce a zajištění koordinace s organizacemi občanské společnosti působícími v oblasti mládeže a práce s mládeží.

([17]) V souladu s doporučením Rady ze dne 22. května 2018 o klíčových kompetencích pro celoživotní učení (2018/C 189/01).

([18]) „Strategie Evropské unie pro mládež na období let 2019–2027, která vychází ze zkušeností a rozhodnutí týkajících se spolupráce v oblasti mládeže z minulých let, má za cíl řešit současné i budoucí výzvy, s nimiž se setkávají mladí lidé po celé Evropě. Strategie EU pro mládež stanoví rámec cílů, zásad, priorit, hlavních oblastí a opatření pro účely spolupráce v oblasti politiky mládeže pro všechny příslušné zúčastněné strany, s patřičným ohledem na jejich příslušné pravomoci a na zásadu subsidiarity. Mezi příslušné zúčastněné strany patří mimo jiné členské státy EU, příslušné orgány Evropské unie a další mezinárodní organizace, jako je Rada Evropy, místní a regionální orgány, rady mládeže, mládežnické organizace, organizace pracující s mladými lidmi, pracovníci s mládeží, výzkumní pracovníci z oblasti mládeže a aktéři občanské společnosti, jakož i struktury programů Erasmus+ a Evropského sboru solidarity a jejich následných programů“. Usnesení o rámci evropské spolupráce v oblasti mládeže: strategie Evropské unie pro mládež na období let 2019–2027 (2018/C 456/01).

PŘÍLOHA I

Politické souvislosti

Evropská unie

— Závěry Rady a zástupců vlád členských států o komplexním přístupu k duševnímu zdraví mladých lidí v Evropské unii (C/2023/1337),

— Závěry Rady a zástupců vlád členských států, zasedajících v Radě, o podpoře mezigeneračního rozměru v oblasti mládeže s cílem podpořit dialog a sociální soudržnost (2022/C 495/03),

— Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Strategie EU pro práva dítěte“ (COM(2021) 142 final),

— Závěry Rady a zástupců vlád členských států, zasedajících v Radě, o ochraně a vytváření občanského prostoru pro mladé lidi, který usnadňuje smysluplnou účast mládeže (2021/C 501 I/04),

— Usnesení Rady a zástupců vlád členských států, zasedajících v Radě, o rámci, kterým se ustavuje Evropská agenda práce s mládeží (2020/C 415/01),

— Závěry Rady a zástupců vlád členských států, zasedajících v Radě: Více příležitostí pro mladé lidi ve venkovských a odlehlých oblastech (2020/C 193/03),

— Závěry Rady a zástupců vlád členských států, zasedajících v Radě, o digitální práci s mládeží (2019/C 414/02),

— Závěry Rady a zástupců vlád členských států, zasedajících v Radě, o vzdělávání a odborné přípravě pracovníků s mládeží (2019/C 412/03),

— Usnesení Rady Evropské unie a zástupců vlád členských států, zasedajících v Radě, o rámci evropské spolupráce v oblasti mládeže: Strategie Evropské unie pro mládež na období let 2019–2027 (2018/C 456/01),

— Doporučení Rady ze dne 22. května 2018 o klíčových kompetencích pro celoživotní učení (2018/C 189/01),

— Závěry Rady o inteligentní práci s mládeží (2017/C 418/02),

— Závěry Rady o úloze práce s mládeží, pokud jde o podporu rozvoje základních životních dovedností mladých lidí, které usnadní jejich úspěšný přechod do dospělosti, k aktivnímu občanství a do pracovního života (2017/C 189/06),

— Závěry Rady o přínosu kvalitní práce s mládeží pro rozvoj, dobré životní podmínky a sociální začleňování mladých lidí (2013/C 168/03),

— Doporučení Rady o uznávání neformálního a informálního učení (2012/C 398/01),

— Usnesení Rady a zástupců vlád členských států zasedajících v Radě o práci s mládeží (2010/C 327/01),

— Bílá kniha Evropské komise „Nový podnět pro evropskou mládež“ (KOM(2001) 681 v konečném znění),

— Konference o budoucnosti Evropy – Zpráva o závěrečném výsledku (květen 2022).

Rada Evropy

— Doporučení Výboru ministrů Rady Evropy CM/Rec(2023)9 o aktivní politické účasti mladých lidí pocházejících z prostředí národnostních menšin,

— Usnesení Výboru ministrů Rady Evropy CM/Res(2020)2 týkající se strategie Rady Evropy pro oblast mládeže do roku 2030,

— Kongres místních a regionálních orgánů, Práce s mládeží: úloha místních a regionálních orgánů (CG-FORUM(2021)01–02 final),

— Doporučení Výboru ministrů členským státům CM/Rec(2017)4 týkající se práce s mládeží,

— Doporučení CM/Rec(2010)8 Výboru ministrů členským státům o informovanosti mládeže,

Partnerství v oblasti mládeže mezi Evropskou komisí a Radou Evropy

— Analýza cílů evropské politiky v oblasti práce s mládeží: úloha partnerství EU a Rady Evropy v oblasti mládeže v rámci interakce mezi Evropskou unií a Radou Evropy (2021).

PŘÍLOHA II

Popisy

Kvalitní práce s mládeží

„Práce s mládeží“ je široký pojem zahrnující celou škálu aktivit společenského, kulturního, vzdělávacího, environmentálního, sportovního nebo politického rázu, které mladí lidé vykonávají, jsou do nich zapojeni nebo které jim jsou určeny a jsou prováděny ve skupinách nebo individuálně. Práci s mládeží lze považovat za specifický a jedinečný přístup v rámci širšího spektra pedagogických a vzdělávacích systémů (vzdělávání, sociální péče, prevence, spravedlnost, odborná příprava, zaměstnatelnost atd.), které často podporují nebo vytvářejí vlády. Tato činnost je vykonávána placenými a dobrovolnými pracovníky s mládeží a je založena na neformálních a informálních vzdělávacích procesech zaměřených na mladé lidi a na dobrovolnou účast.

Práce s mládeží zahrnuje práci s mladými lidmi a se společnostmi, v nichž žijí, a usnadňuje aktivní zapojení a začlenění mladých lidí do jejich komunit a rozhodovacího procesu. Její primární funkcí je sehrát důležitou úlohu z hlediska osobního a sociálního rozvoje mladých lidí a jejich účasti na společnosti a přechodových situacích, jimiž procházejí. Práce s mládeží nabízí prostor ke sdružování a budování mostů na podporu mladých lidí při přechodu do dospělosti a k samostatnosti ([1]). Tento prostor a budování mostů pomáhá příjemcům nalézt v životě konstruktivní cesty a pokračovat v nich, čímž přispívá k jejich osobnímu a sociálnímu rozvoji a společnosti jako celku. Ukázalo se, že práce s mládeží je konkrétním a motivujícím prostředím pro aktivní demokracii a občanskou angažovanost. Práce s mládeží proto hraje klíčovou úlohu při podpoře dobrovolného a konstruktivního zapojení mladých lidí. Vytváří rovněž prostředí, které se vyznačuje užitečnou hravostí a v němž mohou mladí lidé rozvíjet vzájemnou blízkost. Toto prostředí posiluje tvořivost a sociální kompetence mladých lidí, zejména pokud jde o demokratické soužití a solidaritu. Evropské činnosti v oblasti práce s mládeží nabízejí příležitosti poznávat evropský rozměr a vybavit tak mladé lidi kompetencemi potřebnými pro vznik evropského pocitu sounáležitosti, a to i v globalizovaném světě, a zároveň podporují mezinárodní porozumění a budování míru. Činnosti zaměřené na práci s mládeží na všech úrovních mají proto pozitivní společenský dopad, přispívají k fyzické a duševní pohodě mladých lidí a pomáhají při oživení demokracie a zvládání globálních výzev.

Práce s mládeží je vytvářena pro mladé lidi, ve spolupráci s nimi i jimi samotnými. Je třeba posílit jejich postavení coby nositelů společné odpovědnosti a spolutvůrců jejich práce s mládeží, projektu nebo sdružení. Placení pracovníci s mládeží i dobrovolníci zajišťují fungování tohoto prostoru a podporují činnosti zaměřené na interakci mezi vrstevníky.

Cílem práce s mládeží je, aby byla otevřená všem mladým lidem včetně těch s omezenými příležitostmi, jako jsou mladí lidé z venkovských, odlehlých, okrajových a méně rozvinutých oblastí a nejvzdálenějších regionů, a mladí lidé, jejichž plná účast na politickém a společenském životě je ohrožena z důvodu individuálních nebo strukturálních znevýhodnění nebo diskriminace. Cílem práce s mládeží je rovněž podnítit sociální začlenění. Činnosti v oblasti práce s mládeží jsou prospěšné pro mladé lidi a v příslušných případech i pro děti od útlého věku.

Napomáhající prostředí

Práce s mládeží by měla využívat napomáhající prostředí, které je aktivně inkluzivní a stimuluje sociální zapojení, je kreativní a bezpečné, motivuje k učení, zábavě a serióznímu přístupu, podporuje hravé učení a plánování činností. Toto prostředí by se mělo vyznačovat dostupností, a to i ve venkovských, odlehlých, okrajových a méně rozvinutých oblastech a nejvzdálenějších regionech, jakož i otevřeností a flexibilitou, a také by mělo podporovat mezikulturní a mezigenerační dialog. Toto napomáhající prostředí je založeno na přiměřených, vyvážených a rozmanitých podpůrných systémech, strukturách a infrastruktuře, které jsou vytvářeny a prováděny v úzké spolupráci se společenstvím praxe zabývajícím se prací s mládeží. Kromě toho se toto prostředí formuje spolu s mladými lidmi a pracovníky s mládeží pro potřeby příjemců práce s mládeží, a to zejména tím, že mladým lidem a pracovníkům s mládeží poskytuje možnost vyjádřit se k navrhování a v rámci společného tvoření, řízení a působení ve veřejném prostoru.

([1]) Jak bylo uvedeno v prohlášení druhé evropské konference o práci s mládeží.

Společenské ocenění a uznání

Společenské ocenění a uznání zdůrazňuje společenský přínos a úlohy práce s mládeží, mimo jiné její preventivní účinky, její úlohu v rámci ekologické a digitální transformace, při podpoře, uplatňování, a tím i oživení demokracií, při řešení demografických výzev, její úlohu při budování komunit, při výuce norem a hodnot, při přispívání k soběstačnosti a obecné pohody mladých lidí, při prosazování konstruktivních postojů orientovaných na řešení, při šíření názorů mladých lidí, při pomoci utvářet politiku v oblasti mládeže přizpůsobenou realitě a potřebám mladých lidí a při formování angažovaných občanů ([2]). Tímto oceněním a uznáním se rovněž deklaruje, že účast na činnostech v oblasti práce s mládeží mimo jiné podporuje sociální začlenění, pomáhá budovat inkluzivní, soudržnou a mírovou společnost a zajišťuje, aby příležitosti k účasti na činnostech v oblasti práce s mládeží byly dostupné, přístupné a viditelné.

Definice

Společenství praxe zabývající se prací s mládeží ([3])

V oblasti práce s mládeží by mělo být společenství praxe zabývající se prací s mládeží chápáno jako skupina lidí, profesionálů i neprofesionálů, kteří sdílejí stejné zájmy, pokud jde o řešení určitého problému, zlepšování jejich dovedností a vzájemnou výměnu zkušeností. Společenství praxe zabývající se prací s mládeží zahrnuje zúčastněné strany na všech úrovních, od místní úrovně až po úroveň evropskou, jako jsou: – pracovníci s mládeží a vedoucí mládeže; – vedoucí pracovníci v oblasti práce s mládeží; – projektové subjekty; – akreditované a nezávislé organizace pro práci s mládeží; – školitelé; – výzkumní pracovníci; – vzdělavatelé pracovníků s mládeží; – místní komunity a obce; – národní agentury pro program Erasmus+ Mládež a Evropský sbor solidarity; – zastoupení mládeže a mladí lidé a – tvůrci politik v oblasti mládeže. Všichni aktéři ze společenství praxe zabývajícího se prací s mládeží mají v rámci svých příslušných oblastí působnosti různé mandáty, úlohy a kapacity pro další rozvoj práce s mládeží.

Hra

Pro účely tohoto usnesení je zkušenostní učení, včetně her, prostředkem neformálního učení, který přispívá k posílení důvěry dětí a mladých lidí v sociální prostor a k rozvoji jejich sociálních kompetencí. Hra je pro děti a mladé lidi zásadní činností, která zahrnuje fyzicky aktivní hry a soutěžní hry, jakož i chování rozvíjející představivost a poznávání a sociální chování, které je nezbytné pro jejich osobní pohodu, zdraví a rozvoj. Různé formy hry, které upřednostňují různé věkové skupiny, včetně mladých lidí, kteří zkoumají svou identitu, mají zásadní význam pro jejich přechod do dospělosti a pocit sounáležitosti ([4]).

([2]) V roce 2010 bylo zjištěno, že „práce s mládeží může mít rovněž přidanou sociální hodnotu, neboť může: podporovat zapojení do společnosti a odpovědnost, dobrovolnou činnost a aktivní občanství; posilovat utváření komunit a občanské společnosti na všech úrovních (např. mezigenerační a mezikulturní dialog); přispívat k rozvoji tvořivosti mladých lidí, jejich kulturního a sociálního povědomí, podnikatelského ducha a inovací; umožňovat sociální začleňování všech dětí a mladých lidí; umožňovat, aby se do ní zapojili i mladí lidé s omezenými příležitostmi, a to prostřednictvím různých metod, které jsou flexibilní a rychle adaptabilní; práce s mládeží proto má ve společnosti různé úlohy a může přispívat k oblastem politiky souvisejícím s mládeží, jako jsou celoživotní učení, sociální začleňování a zaměstnanost; práce s mládeží, ať již uskutečňovaná dobrovolně nebo profesionálně, má značný socioekonomický potenciál, neboť může generovat hospodářskou činnost, zajišťuje infrastrukturu, přináší ekonomický prospěch a zvyšuje zaměstnanost (mládeže). Trh práce může těžit z osobních a profesních dovedností a kompetencí získaných při práci s mládeží, ať již v postavení účastníka nebo pracovníka s mládeží / vedoucího mládeže. Takovéto dovednosti a kompetence je třeba patřičně cenit a důsledně uznávat.“ Usnesení Rady a zástupců vlád členských států zasedajících v Radě o práci s mládeží (2010/C 327/02).

([3]) Viz příloha II usnesení Rady a zástupců vlád členských států, zasedajících v Radě, o rámci, kterým se ustavuje Evropská agenda práce s mládeží (2020/C 415/01).

([4]) OSN, Výbor pro práva dítěte, obecná připomínka č. 17 (2013) o právu dítěte na odpočinek, volný čas, účast ve hře a oddechové činnosti, kulturní život a umění (článek 31).

PŘÍLOHA III

Další zdroje

— Schild, H., „Mapping Existing European Youth Policy Strategies on Youth work“ (Mapování stávajících strategií evropské politiky v oblasti práce s mládeží), publikace v oblasti mládeže vydaná pod záštitou belgického předsednictví Rady Evropské unie (2024),

— Williamson, H., Taking stock – Where is we now, Youth Work in a Contemporary Europe (Vyhodnocení – jak jsme na tom nyní, Práce s mládeží v současné Evropě) (říjen 2023), publikace v oblasti mládeže vydaná pod záštitou belgického předsednictví Rady Evropské unie (2024),

— Třetí evropská konference o práci s mládeží (Bonn, 2020) – závěrečné prohlášení,

— M. Moris & M. Loopmans (2019) De-marginalizing youngsters in public space: critical youth workers and local municipalities in the struggle over public space in Belgium (Konec marginalizace mladých lidí ve veřejném prostoru: kriticky důležití pracovníci s mládeží a místní obce v boji o veřejný prostor v Belgii), Journal of Youth Studies, 22:5, 694–710,

— Druhá evropská konference o práci s mládeží (Brusel, 2015) – závěrečné prohlášení,

— První evropská konference o práci s mládeží (Gent, 7.–10. července 2010) – závěrečné prohlášení.

PŘÍLOHA IV

Klíčová zjištění Evropské konference o práci s mládeží a demokracii, která se konala ve dnech 20.–23. února 2024 v Bruselu během belgického předsednictví Rady Evropské unie, Dr. Guy Redig (hlavní zpravodaj):

1. Práce s mládeží na místní úrovni 1) nabízí mimořádné prostředí pro uplatňování demokracie a je inspirací pro způsoby k aktivnímu zapojení do společnosti – se silným přesvědčením, že děti budou mít co nejdříve možnost zapojit se, a 2) formuluje klíčovou charakteristiku práce s mládeží na místní úrovni jako místa, kde mladí lidé rádi společně prožívají své mládí, protože hra a hravost jsou podmínkou rozvoje mnoha dalších pozitivních vlivů, jako je učení a zdokonalování různých kompetencí, zapojení do různých demokratických postupů, schopnost převzít odpovědnost, a 3) je propojená s mnoha dalšími pedagogickými zásahy, jako je vzdělávání a sociální a kulturní práce.

2. Investováním do stabilní a dlouhodobé politiky v oblasti práce s mládeží na místní úrovni založené na intenzivním dialogu a účasti vytvářejí místní orgány konkrétní podmínky pro optimální rozvoj práce s mládeží na místní úrovni. Obce proto potřebují zastřešující rámec, který poskytne inspiraci pro vytvoření individuálně uzpůsobených místních podpůrných systémů. Členské státy by měly investovat do utváření tohoto rámce společně s místními subjekty v rámci celoevropské sítě. Tento rámec může být inspirován pojmem „vytváření prostoru“, který má být z dlouhodobého hlediska ([1]) chápán jako duševní ([2]), fyzický ([3]) a politický ([4]) prostor, a měl by zahrnovat úsilí o optimalizaci kvality práce dobrovolníků i profesionálních pracovníků s mládeží.

3. Evropská unie a Rada Evropy, které jsou již aktivní a podněcují práci s mládeží na místní úrovni (politika), mohou zvýšit a zintenzivnit své úsilí v této oblasti tím, že budou dále investovat do vytváření sítí a výměny postupů, podněcovat průzkumy (mimo jiné prostřednictvím partnerství v oblasti mládeže), a přispívat tak ke společnému základu pro rámec politiky v oblasti práce s mládeží na místní úrovni.

4. Je naléhavě nutné zachovat investice do účinnějších a účelnějších postupů týkajících se obtížných, ale prioritních cílů, jako je začleňování, rovnost, účast, demokracie a rozmanitost. Práce s mládeží na místní úrovni a politika v oblasti práce s mládeží na místní úrovni nabízejí jedinečnou příležitost pro promítnutí všech těchto lidských hodnot do konkrétních a praktických postupů, čímž se z hesel stávají osvědčené postupy.

([1]) Prostor v čase: provádět tyto politiky pro uznání a podporu z dlouhodobého hlediska.

([2]) Duševní prostor: znalosti, porozumění, uznání a respektování práce s mládeží na místní úrovni jako konkrétní nabídky volného času pro děti a mladé lidi, kterou lze vytvořit pouze prostřednictvím systematického a otevřeného dialogu.

([3]) Fyzický prostor: poskytovat vhodný počet metrů čtverečních uvnitř či venku pro mladé lidi jako důležitou součást obyvatelstva (veřejný prostor), a zejména pro iniciativy v oblasti práce s mládeží (soukromý prostor).

([4]) Politický prostor: promítnout potřeby mladých lidí a práce s mládeží na místní úrovni do spolehlivého systému státní podpory, a to prostřednictvím dotací, služeb a koučování, vyvinutého prostřednictvím aktivní účasti.